

opusdei.org

Meilė – tai kažkas nepaprasto (IV): vis labiau atsiduoti motinystei ir tėvystei

Tėvų misija nesibaigia vien tik priimant Dievo suteiktą dovaną – vaikus. Tėvų pašaukimas tęsiasi visą gyvenimą, o jo tikslas – rojus.

2019-11-25

Jokūbo ir Jono motina nekantriai trokšta pasikalbėti su Jėzumi.

Visiškai pasitikėdama ji parpuola prie Jėzaus kojų ir nori kažko prašyti. Jėzus klausia: „Ko nori?“ O ji tiesiai šviesiai taria: „*Sakyk, kad šitie abu mano sūnūs tavo Karalystėje sėdėtų vienas tavo dešinėje, o kitas kairėje.*“ (Mt 20, 21). Išgirdęs tokį drąsų motinos prašymą, Jėzus tikriausiai šypsosi. Tačiau visai netrukus Jis suteiks jos sūnums daug daugiau nei motina kada nor galėjo svajoti: namus savo širdyje ir visuotinę, amžiną misiją.

Kaip ir tada, pačioje pradžioje, šiandien Bažnyčia patiria naująjį apaštališkąjį impulsą. Per pastaruosius Romos pontifikus mūsų Viešpats ją kviečia į „nuolat atsinaujinančią evangelizaciją“^[1], kuri yra viena ryškiausių gairių iš antrojo į trečiąjį tūkstantmetį. Šioje kelionėje būtent šeima vaidina pagrindinį vaidmenį. Motinos, tėvai, seneliai yra tie pagrindiniai veikėjai, kurie evangelizuoja priešakinėse

pozicijose. Šeima yra „pirmoji vieta, kur patiriame, kad Dievo Meilė yra mūsų gyvenimo dabartis, nepaisant galėjimo padaryti ar liautis darius.“^[2] Šeimoje mes išmokstame melstis tais žodžiais, kuriuos vartosime visą likusį gyvenimą; šeimoje formuojasi požiūris į pasaulį ir į kitus žmones^[3]. Namai yra atžįstami kaip teisinga aplinka, pasėlys geroje dirvoje; *tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą (Mt 13, 23).*

Šventųjų tėvai

Šventasis Josemaria – dar pačioje kunigystės pradžioje – atrado neaprepiamą Viešpaties šventumo plotmę, kurią jam suteikė *Opus Dei* sėkla pasauliui. Jis suprato, kad negali atidėti šios misijos, todėl paprašė savo dvasios vadovo leisti pasiryžti imtis daugiau maldos ir atgailos. Siekiant pagrįsti tokį sprendimą, pastarasis jam aiškino

taip: „Tik pažiūrėkit, Dievas to iš manęs prašo, ir be to, turiu būti šventuoju ir tėvu, mokytoju ir šventųjų vedliu.“^[4] Tam tikra prasme, šie žodžiai gali būti pritaikomi ir bet kuriai motinai ar bet kuriam tėčiui, nes šventumas išlaiko savo autentiškumą tik tada, kai juo dalijamasi ir tai suteikia šviesą šalia esantiems. Todėl, jei siekiame tikro šventumo, kiekvienas iš mūsų yra pašauktas tapti „šventuoju ir tėvu, mokytoju ir šventųjų vedliu“.

Nuo pat pradžių šventasis Josemaria kalbėjo apie „pašaukimą santuokai“^[5]. Jis žinojo, kad šis posakis daugelį galėtų stebinti, bet pats neabejojo keliu į šventumą per santuoką ir santuokinės meilės artuma Dievo širdžiai. Kartą jis išraiškingai pasakė: „Aš abiem rankomis laiminu šią meilę ir, kai manęs klausia, kodėl sakau „abiem rankomis“, tučtuojau atsakau: todėl, kad neturiu keturių rankų.“^[6]

Tėvų misija nesibaigia vien tik Dievo suteikta vaikų dovana. Ji tęsiasi visą likusį gyvenimą ir turi savo tikslą – rojų. Nors kartais tėvų poveikis vaikams gali atrodyti trapus ir netobulas, iš tiesų, tėvystės ir motinystės ryšys yra labai giliai įsišaknijęs, o tai leidžia atsiduoti be jokių apribojimų: kiekviena motina mielai prisiimtų savo kenčiančio vaiko vietą ligoninėje.

Šventajame Rašte randame daug vietų, kuriose motinos ir tėvai jaučiasi privilegijuoti ir didžiuojasi Dievo suteiktais vaikais. Abraomas ir Sara; Mozės motina; Samuelio motina Hana; septynių makabėjų brolių motina; kanaaniečių moteris, kuri prašo Jėzaus pagydyti dukrą; Najino našlė; Elžbieta ir Zacharijas; ir, ypač, mūsų Motina ir Šv. Juozapas. Tai yra užtarėjai, kuriems galime patikėti savo šeimas, kad iš jų išaugtų pagrindinės naujų šventųjų vyrų ir moterų kartos.

Mes gerai žinome, kad motinystė ir tėvystė yra glaudžiai susijusi su kryžiumi ir kančia. Kartu su dideliais džiaugsmiais ir pasitenkinimais, vaiko auginimo ir brandinimo procesas pilnas įvairiausių sunkumų – kai kurie mažesni, kiti – ne tokie ir maži: naktys be miego, paauglystės maištai, sunkumai darbo paieškose, antrosios pusės paieškos ir kt.

Ypač skausminga yra matyti, kaip vaikas priima blogus sprendimus ar nutolsta nuo Bažnyčios. Tėvai tikrai bando stiprinti jų tikėjimą; jie stengiasi parodyti, koks patrauklus yra krikščioniškas gyvenimas. Ir štai jie savęs gali klausti: ką mes padarėme neteisingai? Visai nenuostabu, kad toks klausimas gali iškilti, tačiau tėvai neturėtų sau leisti dėl to kankintis. Tiesa, pagrindinė atsakomybė dėl vaikų ugdymo tenka tėvams, tačiau jie nėra vieninteliai, kurie daro poveikį. Aplinka dažnai suteikia vaikams kitas gyvenimo

perspektyvas, kurios gali pasirodyti patrauklesnės ir labiau įtikinamos, o tikėjimo pasaulis – tolimas ir nerealus. Galiausiai, vaikai yra laisvi nuspręsti, koku keliu jie nori eiti.

Kartais tiesiog reikia, jog vaikas kurį laiką atitoltų ir tai jam leistų pakartotinai atrasti ir darsyk įvertinti, ką gavo iš tėvų. Kada taip atsitinka, tėvams reikia išlikti kantriems. Net ir jei jų vaikai rinkosi klaidingą kelią, tėvai vis tiek turi sugebėti juos priimti ir rodyti jiems matomą meilę, taip pat vengti bet kokio nepagrįsto spaudimo, kuris gali atvesti prie dar gilesnių problemų vaikų gyvenime. „Dažnai nieko kito negalima daryti, tik laukti; melstis ir laukti kantriai, švelniai, didžiadvasiškai ir gailestingai.“^[7]

Tėvo ir sūnaus palaidūno palyginimas šiuo atžvilgiu yra labai pamokantis (žr. *Lk 15, 11–32*). Nors tėvas žinojo apie savo sūnaus

padarytas klaidas, jis suprato, kad turi laukti.

Bet kuriuo atveju, motinai ar tėvui ne visada lengva priimti augančio vaiko laisvę ir iš to kylančius sprendimus. Taip yra todėl, nes kai kurie vaikų sprendimai – nepriklausomai nuo jų gėrio ar blogio mato – yra skirtingi nei tėvų. Tėvai gali pradėti patys save matyti tik kaip savo vaikų gyvenimo stebėtojus, nors iki šiolei pastariesiems reikėdavo nuolatinės globos. Nors tai gali pasirodyti paradoksalu, būtent šiuo momentu vaikams labiausiai reikia savo tėvų. Tie patys žmonės, kurie juos mokė, kaip valgyti ir vaikščioti, gali ir toliau lydėti juos ugdantis laisvę, skinantis asmeninio gyvenimo kelią. Dabar tėvai yra vadinami mokytojais ir vedliais.

Šventųjų mokytojai

Tėvai yra tikrieji mokytojai, nors dažnai patys to nesupranta. Lyg per

osmozę jie tiek daug perduoda savo vaikams, jog šie pasilieka su jais visą savo gyvenimą. Tėvai turi juos mokyti ypač svarbaus meno: mylėti ir būti mylimam. Čia viena iš sunkiausių pamokų, kuri ir yra tikroji laisvės prasmė.

Visų pirma, tėvai savo vaikams turi padėti įveikti išankstinius nusistatymus, kurie šiandien gali pasirodyti akivaizdūs, pavyzdžiui, – požiūrį, „neva tai [laisvė] reiškia pataikauti saviems kaprizams ir priešinantį kiekvienai normai.“^[8] Nepaisant to, tikru iššūkiu tampa kantriai ir atkakliai pažadinti vaiko norą daryti gera, kuris žingsnis po žingsnio jį stiprina. Tada vaikai nematys vien tik sunkumų, kurie kyla klausantis tėvų, bet sugebės „džiaugtis gėryje“^[9]. Šioje augimo kelionėje vaikai pamažu pradės suprasti, kad jų tėvai juos moko. Tiesa, dažnai ir patiems tėvams prireiks mokytis, kad galėtų geriau

pamokyti savo vaikus: žmogus negimė mokėdamas būti tėvu ar motina. Nepaisant galimų klaidų ir jų reiškimosi būdų, ilgainiui vaikai pradeda giliau vertinti tėvų pamokas namuose. Kaip sakė Šv. Josemaria apie mamos kažkada jam duotą patarimą: „Po daugelio metų aš supratau, kokie išmintingi buvo tie žodžiai.“^[10] —

Anksčiau ar vėliau vaikai supranta, kaip stipriai buvo mylimi tėvų ir kaip gerai šie mokė atrasti raktus į gyvenimą. F. Dostojevskio epilogė didžiajam romanui „Broliai Karamazovai“ tai parodoma itin išraiškingai: „Žinokite, kad nieko nėra kilnesnio ir tvirtesnio, ir sveikesnio, ir naudingesnio mūsų tolesniam gyvenimui kaip koks nors geras atsiminimas, ir ypač likęs iš vaikystės, iš gimtųjų namų. Jums daug kalbama apie jūsų auklėjimą, bet štai koks nors gražus, šventas atsiminimas, išsaugotas nuo

vaikystės dienų, galbūt yra pats geriausias auklėtojas. Jei žmogus daug tokių atsiminimų atsineša į gyvenimą, tai jis niekuomet nepražus.”^[11] Tėvai žino, kad jų misija yra sėti ir kantriai laukti, kol jų rūpestingos pastangos duos gausių vaisių, nors galbūt niekada nepavyks pamatyti visų gerų rezultatų.

Šventųjų vedliai

Vedlys yra tas, kuris veda ir moko kitus sekti ar atrasti kelią. Norint tai įgyvendinti, reikia gerai žinoti vietovę ir išmokti lydėti keliaujančius pirmą kartą. Geri vedliai ir mokytojai formuoja ne tik galvą, bet ir širdį. Zebediejaus žmona, Salomė, lydėjo savo sūnus Kristaus keliu, neatmesdama šio kryžiaus ir nuolat išlikdama jo pakraštyje. Prie Salomės prisijungė tik Jonas, bet Jokūbas, galų gale, tapo pirmuoju apaštalu, kuris atidavė savo gyvenimą Jėzui. Sekmadienio rytą, ji taip pat buvo

prie Kristaus kapo – kartu su Marija Magdaliute. Paskui ją atsekė ir Jonas.

Kiekvienam vedliui kartais tenka susidurti su itin komplikuoata ir sudėtinga kelione. Viena iš jų – gyvenimo kelionėje, kai tenka atsiliepti į Dievo kvietimą. Padėti vaikams atrasti jų pašaukimą – svarbi tėvų misijos dalis. Nereikia didelių pastangų suprasti, kad vaikai galbūt pašaukimą priima su baime. Kartą Šv. Josemaria jaunų žmonių grupei pasakė: „Baimė? Kai kurie Šventojo Jono žodžiai iš jo pirmojo laiško, ketvirtojo skyriaus, yra įsismelkę mano širdyje: *Qui autem timet, non est perfectus in caritate* (1 Jn 4:18). Asmuo, kuris bijo, nemoka mylėti tobulai. Ir jūs visi žinote kaip mylėti, todėl jūs nebijote. Ko bijoti? Jūs žinote kaip mylėti; todėl jūs nebijote. Pirmyn!“^[12] —

Žinoma, didžiausias motinos ir tėvo rūpestis yra, kad vaikai būtų

laimingi. Kaip bebūtų, dažnai vaikai patys turi asmeninį supratimą apie kelius į laimę. Kartais tėvų svajonės apie vaikų profesinę ateitį nesutampa su jų tikraisiais talentais. Arba pastarąsias svajas pakeičia viltis, kad jų vaikai bus geri, bet be didesnių pastangų. Galbūt tėvai užmiršta radikalias ir kartais trikdančias žinias iš Evangelijos. Jei išties buvo gyventa giliu Evangelijos mokymu: „kiekvienas vaikas neišvengiamai nustebina mus savo planais, kylančiais iš tos laisvės ir netelpančiais į mūsų schemas, ir gerai, kad taip yra. Auklėjimas apima užduotį skatinti atsakingą laisvę esmingai svarbiomis akimirkomis rinktis protingai, vadovaujantis sveiku protu; ugdyti asmenis, kurie be išlygų suvokia, kad jų rankose yra jų pačių ir jų bendruomenės gyvenimas ir kad ta laisvė yra neįkainojama dovana.“^[13]

Tėvai, geriau nei bet kas kitas, pažįsta savo vaikus. Kadangi jie savo vaikams nori paties geriausio, natūralu ir teisinga, jog tėvai yra susirūpinę jų pasirinkimais. Nuo to priklauso vaikų laimė, asmeninė gerovė. Štai kodėl tėvai siekia padėti ir apsaugoti savo vaikus. Todėl, kai jų vaikai pradeda suprasti galimą Dievo kvietimą, tėvams kyla iššūkis imtis gražaus išmintingojo vedlio vaidmens. Kai Šventasis Josemaria savo tėvui pasakė apie asmeninį pašaukimą, tėvas jam atsakė: „Pagalvok apie tai šiek tiek daugiau.“ Bet visai netrukus jis pridėjo: „Aš tau netrukdysi.“^[14] Taigi, bandydami pateikti realistiškus ir protingus patarimus dėl vaikų dvasinio apsisprendimo, tėvai turi išmokti gerbti jų laisvę ir aptikti Dievo malonės veikimą savo širdyse. Mes neturėtume tapti kliūtimi Dievo planams.

Be to, patys vaikai kartais net nenutuokia kaip stipriai jie gali „šokiruoti“ savo tėvus apsisprendimu dėl pašaukimo. Pasak Šventojo Josemarios, jo tėvas pravirko – sužinojęs apie jo pašaukimą – ir tai buvo vienintelis kartas gyvenime, kai jis verkė. Tėvams reikia labai daug dosnumo, kad savo vaikų gyvenimo kelionėje, juos lydėdami gebėtų priimti apsisprendimus, kurie dažnai yra priešingi nei tikėtasi. Taigi nenuostabu, kad atitinkamų projekcijų atsisakymas pasidaro labai sunkus. Bet Dievas iš tėvų neprašo mažiau, nei iš jų vaikų: ši kančia, kuri yra labai žmogiška, kartu su Dievo malone gali tapti labai dieviška.

Šie „sukrétimai“ gali būti gera proga apsvarstyti Šventojo Josemarios pasakymą, kad vaikai yra skolingi savo tėvams devyniasdešimt procentų savo kvietimo mylėti Dievą nedaloma širdimi.^[15] Dievas gerai

žino apie auką, kurios gali prireikti tėvams, priimant vaikų sprendimą su ypatingu prieraišumu ir laisve. Tas, kuris atidavė savo vienatinį Sūnų, kad išgelbėtų mus, tai supranta geriau nei bet kas kitas.

Kai tėvai dosniai priima, kad jų vaikai yra kviečiami Dievo ir Dievas jų nepasilieka sau, jie kartu ir daugeliui kitų žmonių pradeda teikti gausius dangiškus palaiminimus. Tai kartojasi ištisus šimtmečius. Kai Jėzus paragino Joną ir Jokūbą viską palikti ir sekti Juo, jie padėjo savo tėvui taisyti tinklus. Zebediejus, nors ir buvo susirūpinęs, dirbo toliau, tačiau savo vaikus atleido. Galbūt jam reikėjo daugiau laiko, kad suprastų, jog pats Dievas yra tas, kuris ateina į jų šeimą. Bet, galų gale, koks didis džiaugsmas matyti savo sūnus laimingus šioje naujoje „žvejybos“ veikloje, apaštalinėje „jūroje be krantų“.

Reikalingi daugiau nei bet kada

Kai dukra ar sūnus turi priimti svarbų sprendimą dėl savo gyvenimo, tėvai yra labiau reikalingi nei bet kada anksčiau. Tėvas ar motina – net per atstumą – geba atpažinti vaiko liūdesio ar autentiško džiaugsmo pėdsakus. Todėl tėvai yra nepakeičiami pagalbininkai vaikams būti laimingiems ir ištikimiams.

Tikriausiai pirmas dalykas, norint atlikti šį autentišką vaidmenį, yra gautos dovanos atpažinimas. Apsvarstę Dievo akivaizdoje, galiausiai tėvai supranta, kad: „<...> tai nėra auka, kad Dievas jų prašo vaikų; nei tiems, kuriuos Viešpats šaukia, nėra auka Jį sekti. Priešingai, tai didžiulė garbė, didis ir šventas orumas, išrinkimo įrodymas, ypatinga meilė, kurią Dievas parodė konkrečią akimirką, bet kuri buvo Jo mintyse visą amžinybę.“^[16] Juk būtent tėvai yra tie, kurie padarė

įmanomą šį pašaukimą, pratęsiantį gyvenimo dovaną. Todėl Šventasis Josemaria kalbėdavo tėvams: „Aš jus sveikinu, nes Jėzus pasiėmė šias jūsų širdies daleles – visiškai – vien sau... Vien sau!“ ^[17]

Todėl tėvų malda užima svarbią vietą mūsų Viešpaties akyse. Kiek šio nuostabaus užtarimo pavyzdžių galime aptikti Biblijoje ir istorijoje. Šv. Monikos pasitikėjimas ir atkakli malda už jos sūnaus Augustino atsivertimą yra bene geriausiai žinoma; bet iš tiesų turime nesuskaičiuojamų pavyzdžių. Už kiekvieno pašaukimo „visada yra stipri ir intensyvi malda: močiutės, senelio, mamos, tėčio, bendruomenės... Pašaukimai gimsta maldoje ir iš maldos; ir tik per maldą jie gali išlikti, bręsti ir duoti vaisių.“ ^[18] Nuo pat tos akimirkos, kai buvo prisiimtas pašaukimo kelias, jo baigtis priklauso nuo labiausiai mylinčių žmonių maldų.

Tėvams reikia ne tik melstis, bet ir likti greta savo vaiko. Vaiko supratimas, kad jo tėvus domina nauja misija, padeda stiprinti ištikimybę pašaukimui. Paprastai tėvai turi didį troškimą padėti ir dalytis sūnaus ar dukros laimėjimais jų atsidavimo kelyje. Vaikams reikia patirti savo gyvenimo vaisingumą. Kartais jie prašys patarimo, pagalbos ar maldos. Kiek daug tėvų ir motinų yra atradę kvietimą į šventumą per savo vaikų pašaukimą!

Jokūbo ir Jono atsidavimo vaisiai yra neišmatuojami. Bet mes galime būti tikri, kad šiedu Bažnyčios stulpai yra skolingi tėvams už savo pašaukimo dovaną. Jokūbas atnešė Dievo Meilę iki tuometinio žinomo pasaulio krašto, o Jonas skelbė ją žodžiais, kurie tapo himnu Meilei. Tie, kurie yra gavę tikėjimą ir yra atsidavę jam, turėtų jaustis labai dėkingi sutuoktinių porai prie Galilėjos jūros krantų. Zebediejaus ir Salomės, kaip

ir kitų apaštalų, vardai bus kartojami iki laikų pabaigos.

„Imkite ir valgykite jos visi, nes tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas.“^[19] Motinos ir tėvai, kurie iš tikrųjų myli Dievą ir mato visišką vaiko atsidavimą Jam, Šv. Mišių konsekracijoje išgyvena ypatingą Viešpaties žodžio supratimą. Tam tikra prasme jie patiria tų žodžių įsikūnijimą savo gyvenime. Tėvai atiduoda savo vaiką, kad kiti galėtų maitintis ir gyventi. Taigi jų vaikai kažkaip „padaugina“ jų motinystės ar tėvystės patirtis. Atsakydami „taip“, tėvai įsitraukia į Viešpaties atpirkimo darbą, kurio kulminacija – Kristaus „taip“ savo kančioje, ir kuris prasidėjo nuolankiai Mergelės Marijos išartu „taip“.

Diego Zalbidea

[1] Šv. Paulius VI, apaštališkasis paraginimas *Evangelii nunitandi* (gruodžio 8 d. 1975), nr. 82. Taip pat Šv. Jono Pauliaus II, apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (sausio 6 d. 2001), nr. 40; Benediktas XVI, Vyskupų Sinodas Naujosios Evangelizacijos būtinybei, spalio 7 d. 2012; Pranciškus, apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium* (lapkričio 24 d. 2013), nr. 27.

[2] Opus Dei prelatas Fernando Ocáriz laiškas, birželio 4 d. 2017.

[3] Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, nr. 1666.

[4] Šventasis Josemaria, *Personal notes*, no. 1752.

[5] Šventasis Josemaria, *Kelias*, nr. 27. P. 30.

[6] Šventasis Josemaria, *Dievo bičiuliai*, nr. 184, p. 200.

[7] Popiežius Pranciškus, *Bendrosios audiencijos katechezė: Šeima. 3 tęsinys. Ko moko tėvas*. 2015 m. vasario 4 d.

[8] Opus Dei Prelatas, Fernando Ocariz, *Pastoracinis laiškas*. 2018 m. sausio 9 d., nr. 5.

[9] *Reaching the Entire Person, Role of the Emotions (I)*.

[10] Šventasis Josemaria, *užrašai iš šeimos susitikimo*, vasario 17 d. 1958.

[11] Dostojevskis, F., *Broliai Karamazivai*. II tomas. Vilnius : Vaga, 1986. P. 464.

[12] Šventasis Josemaria, notes from a get-together with young people, November 1972.

[13] Šventasis Tėvas Pranciškus, *Amoris Laetitia*. Posinodinis apaštališkasis paraginimas apie

meilę šeimoje. Nr. 262. Kovo 19 d.
2016.

[14] Ana Sastre, *Tiempo de caminar*,
Rialp, Madridas, 1989. P. 52.

[15] Šventasis Josemaria,
Conversations, nr. 104.

[16] Šventasis Chosemarija, *Kalvė*, nr.
18.

[17] Šventojo Chosemarijos žodžiai
susitikime su šeimomis. 1960, spalio
22 d.

[18] Popiežius Pranciškus, *Regina Caeli*,
balandžio 21, 2013.

[19] *Mišiolas*, Eucharistinė malda.

.....

.....

lt-lt/article/meile-tai-kazkas-nepaprasto-
iv-vis-labiau-atsiduot/ (2026-03-20)